

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 19 marca 2015 r.

Sąd Apelacyjny w Lublinie III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący - Sędzia	SA Elżbieta Czaja
Sędziowie:	SA Barbara Hejwowska SA Małgorzata Rokicka - Radoniewicz (spr.)
Protokolant: protokolant sądowy Joanna Malena	

po rozpoznaniu w dniu 19 marca 2015 r. w Lublinie

sprawy T. P.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w R.

o prawo do emerytury

na skutek apelacji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w R.

od wyroku Sądu Okręgowego w Radomiu

z dnia 3 grudnia 2014 r. sygn. akt VI U 416/14

oddala apelację.

III AUa 40/15

UZASADNIENIE

Organ rentowy - Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. decyzją z dnia 21 lutego 2014 roku odmówił T. P. prawa do emerytury, ponieważ wnioskodawca, który udowodnił ogólny okres ubezpieczenia w wymiarze 29 lat, 11miesięcy i 2 dni, nie udokumentował co najmniej 15 lat pracy w warunkach szczególnych, wykonywanej stale i w pełnym wymiarze czasu pracy. Do okresu pracy w takich warunkach nie uwzględniono pracy od 4 maja 1978 roku do 30 września 1994 roku w Zakładach Produkcyjno – (...). P. w R. na stanowisku tokarza – praca przy obróbce tworzyw sztucznych i gumy, bowiem charakter wykonywanych prac nie został określony zgodnie z wykazem, działem i pozycją rozporządzenia z 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. z 1983 roku, nr 8, poz. 43 z późn. zm.). Ponadto wskazane stanowisko jest niezgodne ze stanowiskiem powołanym w zarządzeniu resortowym, wykaz A, dział IV, poz. 21, pkt 7 zarządzenia Ministra

Górnictwa i Energetyki z dnia 12 sierpnia 1983 roku tj. operator urządzeń mechanicznej obróbki gumy i tworzyw sztucznych.

Od tej decyzji odwołanie do Sądu Okręgowego w Radomiu wniósł wnioskodawca T. P., zarzucając:

- naruszenie art. 184 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2013 roku, poz. 1440 z późn. zm) w zw. z §4 i §2 ust. 1 rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. z 1983 roku, nr 8, poz. 43 z późn. zm.) poprzez uznanie przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych, iż nie spełnił przesłanki 15 – letniego okresu zatrudnienia w warunkach szczególnych tj. przyjęcie, iż praca przez niego wykonywana w Zakładach Produkcyjno – (...) w R. nie była pracą w takich warunkach, niezależnie od zajmowanego stanowiska, charakteru i rodzaju wykonywanych przez niego obowiązków, wyłącznie ze względu na opisanie przez pracodawcę jego stanowiska pracy niezgodnie z literalnym brzmieniem wykazu stanowiącego załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów;

- naruszenie art. 7, 8 oraz 77§1 Kodeksu postępowania administracyjnego wskutek niedopełnienia przez organ rentowy obowiązku zebrania w sposób wyczerpujący materiału dowodowego w sprawie oraz niepodjęcia wszelkich czynności niezbędnych do załatwienia sprawy z uwzględnieniem interesu społecznego i słusznego interesu obywateli, a także na skutek przeprowadzenia postępowania w sposób prowadzący do utraty zaufania uczestnika do władzy publicznej, które polegały na obciążeniu ubezpieczonego winą za nieprzedłożenie oryginału świadectwa wykonywania pracy w warunkach szczególnych, kiedy fakt ten wyniknął z zaniedbania organu rentowego. Wnosił o zmianę zaskarżonej decyzji i przyznanie mu prawa do emerytury.

Sąd Okręgowy w Radomiu wyrokiem z dnia 3 grudnia 2014 roku zmienił zaskarżoną decyzję i ustalił T. P. prawo do emerytury od dnia 4 lutego 2014 roku. Sąd Okręgowy ustalił, że T. P., urodzony (...), w dniu 4 lutego 2014 roku złożył w wniosek o emeryturę. Zaskarżoną decyzją organ rentowy odmówił wnioskodawcy przyznania prawa do emerytury, przy czym nie uwzględniono jako pracy w warunkach szczególnych okresu od 4 maja 1978 roku do 30 września 1994 roku (w pomniejszeniu o okresy zwolnień lekarskich i urlopów bezpłatnych), ponieważ zakład pracy w świadectwie pracy w warunkach szczególnych nie powołał podstawy prawnej do rozporządzenia Rady Ministrów z 7 lutego 1983 roku zgodnie z wykazem A, dział IV, poz. 21 określającej charakter wykonywanej pracy oraz podany charakter „prace przy obróbce tworzyw sztucznych i z gumy” nie jest zgodny z wykazem A, dział IV, poz. 21 w/w rozporządzenia, gdzie wymieniono charakter „produkcja i przetwórstwo wyrobów gumowych, ebonitowych oraz półproduktów i środków pomocniczych do tych wyrobów, produkcja sadzy”. Podane w świadectwie stanowisko „tokarza” nie jest zgodne z wykazem A, dział IV, poz. 21, pkt 7 zarządzenia resortowego Ministra Górnictwa i Energetyki z 12 sierpnia 1983 roku, gdzie wymieniono stanowisko „operatora urządzeń mechanicznej obróbki gumy i tworzyw sztucznych”.

T. P. w okresie od 4 maja 1978 roku do 13 sierpnia 1998 roku zatrudniony był w Zakładach Produkcyjno – (...). P. w R., w tym w okresie od 5 maja 1978 roku do 30 września 1994 roku zajmował stanowisko tokarza, w okresie od 1 października 1994 roku do 31 marca 1998 roku stanowisko starszego mistrza ds. produkcji, a od 1 kwietnia 1998 roku do 13 sierpnia 1998 roku stanowisko mistrza produkcji, zastępcy kierownika. T. P. zatrudniony został na wydziale mechanicznym, obróbki skrawaniem, gdzie pracę wykonywali tokarze, wytaczarze, wiertacze, szlifierze, ślusarze, hartownicy. Przedmiotowe Zakłady zajmowały się produkcją części energetycznych, w tym taśmociągów, części do turbin, wentylatorów, zsyków na pyły. Wyroby te wykonywano z metalu, tworzyw sztucznych i gumy. Na wydziale tym pracowało około 120 osób. Miał on jedną halę, pooddzielaną przegrodami. W pierwszym okresie od 4 maja 1978 roku do 30 września 1994 roku na stanowisku tokarza praca wnioskodawcy polegała na tym, że pracował na tokarce, specjalnej maszynie do obróbki na podstawie rysunku technicznego. Przetwarzał i produkował tylko i wyłącznie przedmioty z gumy tj. rolki do taśmociągów, bębny, tulejki do sprzęgieł, pierścienie oraz z tworzyw sztucznych – pakielitu i teflonu, tj. np. łożyska. Produkcją i obróbką przedmiotów z metalu zajmowali się inni tokarze, bowiem w zakładzie był podział na tych, którzy wytwarzali przedmioty z gumy i tych, którzy wytwarzali przedmioty z metali. Wnioskodawca podlegał mistrzowi i kierownikowi. Pracował w pełnym wymiarze czasu pracy, po 8 godzin dziennie, w systemie zmianowym. Razem z T. P. w spornym okresie na tym samym wydziale pracowali Z. B., zatrudniony w okresie od 5 maja 1975 roku do 1998 roku na stanowisku wykańczacza tokarza części z metalu, żeliwa oraz S. S., zatrudniony

w okresie od 1978 roku do 1998 roku na stanowisku szlifierza. Praca Z. B. w tym charakterze została uznana przez Sąd Okręgowy w Radomiu w sprawie VI U 1647/11 jako praca w warunkach szczególnych.

Sąd Okręgowy powyższe okoliczności ustalił na podstawie zeznań wnioskodawcy i świadków, którzy byli z nim zatrudnieni w spornym okresie oraz dokumentów znajdujących się w aktach osobowych wnioskodawcy. w sprawie dokumentacja, w tym w szczególności uzyskiwane przez wnioskodawcę angaże.

W związku z tym, że wnioskodawca urodził się po 31 grudnia 1948 roku, spór dotyczył kwestii, czy spełnia on przesłanki przyznania mu emerytury na podstawie art. 184 w zw. z art. 32 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2013 roku, poz. 1440 z późn. zm.), czyli czy nabył prawo do wcześniejszej emerytury dla pracowników pracujących w warunkach szczególnych.

Sąd Okręgowy orzekł, że w oparciu o przepis art. 184 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych wnioskodawca urodzony po dniu 31 grudnia 1948 roku mógłby uzyskać prawo do emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art.32 – czyli 60 roku życia, pod warunkiem osiągnięcia w dniu wejścia w życie ustawy 15 letniego okresu zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 65 lat - dla mężczyzn oraz okresu składkowy i nieskładkowego wynoszącego 25 lat. Poza sporem w niniejszej sprawie pozostaje, że wnioskodawca w dniu roku osiągnął wiek emerytalny i udowodnił wymagany 25 – letni okres zatrudnienia oraz fakt, że nie przystąpił do otwartego funduszu emerytalnego. Okolicznością sporną jest natomiast czy wykonywał prace w warunkach szczególnych wymienione w wykazie A w wymiarze co najmniej 15 lat i czy staż ten osiągnął przed dniem 1 stycznia 1999 roku. W szczególności czy wnioskodawca pracował w warunkach szczególnych w czasie zatrudnienia w Zakładach Produkcyno – (...). P. w R. w okresie od 4 maja 1978 roku do 30 września 1994 roku.

Co do spornego okresu T. P. przedstawił zwykle świadectwo pracy, z którego wynika, że w okresie od 4 maja 1978 roku do 13 sierpnia 1998 roku zatrudniony był tamże, w tym w okresie od 4 maja 1978 roku do 30 września 1994 roku na stanowisku tokarza. Przedstawił także świadectwo wykonywania prac w szczególnych warunkach, z którego wynika, że w okresie od 4 maja 1978 roku do 30 września 1994 roku wykonywał prace przy obróbce tworzyw sztucznych i gumy na stanowisku tokarza wymienionym w wykazie A, dziale IV, poz. 21 pkt 7 stanowiącym załącznik nr 1 do zarządzenia nr 17 Ministra Górnictwa i Energetyki z dnia 12 sierpnia 1983 roku w sprawie określenia stanowisk pracy w resorcie górnictwa i energetyki, na których wykonywane są prace w szczególnych warunkach.

W ocenie Sądu ze zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego wynika, że w okresie od 4 maja 1978 roku do 30 września 1994 T. P. na stanowisku tokarza zajmował się przetwarzaniem i produkcją tylko i wyłącznie przedmiotów z gumy i tworzyw sztucznych – pakielitu i teflonu, tj. m. in. rolek do taśmociągów, bębnow, tulejek do sprzęgieł, pierścieni, łożysk. Pracę swoją świadczył w pełnym wymiarze czasu pracy. Prace te wymienione są w wykazie A, dziale IV, poz. 21 stanowiącym załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub szczególnym charakterze (Dz. U. z 1983 roku, nr 8, poz. 43 z późn. zm.), gdzie wskazano produkcję i przetwórstwo wyrobów gumowych, ebonitowych oraz półproduktów i środków pomocniczych do tych wyrobów.

Decydującą rolę w analizie charakteru pracy z punktu widzenia uprawnień emerytalnych ma możliwość jej zakwalifikowania, pod którąś z pozycji rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub szczególnym charakterze (Dz. U. z 1983 roku, nr 8, poz.43 z późn. zm.).

Okres pracy wnioskodawcy w warunkach szczególnych (od 4 maja 1978 roku do 30 września 1994 roku) wynosi 16 lat, 4 miesiące i 28 dni. Spełnione więc zostały przesłanki określone art. 184 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2013 roku, poz. 1440 z późn. zm.).

Powołując się na przepis art. 129 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych Sąd Okręgowy przyznał wnioskodawcy prawo do emerytury od dnia złożenia wniosku, czyli od 4 lutego 2014 roku.

Od tego wyroku apelację wniósł organ rentowy – Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R., zaskarżając wyrok w całości. Wyrokowi zarzucał naruszenie prawa materialnego, tj. art.184 w związku z art.32 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz § 4 ust.1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze poprzez nieuzasadnione uwzględnienie pracy w szczególnych warunkach w ilości co najmniej 15 lat oraz sprzeczność istotnych ustaleń Sądu z treścią zebranego w sprawie materiału dowodowego . Wnosił o zmianę wyroku i oddalenie odwołania ewentualnie o jego uchylenie i przekazanie sprawy Sądowi Okręgowemu w Radomiu do ponownego rozpoznania.

Skarżący kwestionował przypisanie stanowiska wnioskodawcy do wykazu A dział IV Chemia, podczas gdy zakład pracy wnioskodawcy należał do branży energetycznej.

Sąd Apelacyjny ustalił i zważył, co następuje:

Apelacja nie jest zasadna.

Sąd Apelacyjny nie stwierdza zarzucanego naruszenia przepisów prawa materialnego ani sprzeczności w ustaleniach faktycznych i wadliwości w ocenie materiału dowodowego.

Sąd Apelacyjny nie stwierdza zarzucanego w apelacji naruszenia przepisów art.184 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity - Dz. U. z 2009 r. Nr 153, poz. 1227), ani też przepisów §4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze. Przepisy te znajdują zastosowanie w ustalonym stanie faktycznym i na ich podstawie słusznie Sąd Okręgowy przyjął, że wnioskodawca spełnił wymagane warunki do nabycia emerytury w niższym wieku emerytalnym.

Okoliczności te Sąd ustalił w oparciu o zebrany w toku postępowania materiał dowodowy, w tym również o dokumenty z akt osobowych wnioskodawcy oraz zeznania świadków, którzy w sposób stanowczy i przekonywujący potwierdzili, że w czasie zatrudnienia w Zakładach Produkcyjno- (...) w R. wnioskodawca wykonywał w pełnym wymiarze czasu pracy pracę w szczególnych warunkach - produkcja i przetwórstwo wyrobów gumowych, ebonitowych oraz półproduktów i środków pomocniczych do tych wyrobów; produkcja sadzy, co odpowiada pracom opisanym w wykazie A, dziale IV, pozycji 21 załącznika do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub szczególnym charakterze. Sąd Okręgowy wnikliwie zgromadził materiał dowodowy i przeanalizował dokładnie każdą okoliczność podnoszoną przez wnioskodawcę w odwołaniu a organ rentowy w odpowiedzi na odwołanie. Sąd Okręgowy powołał się przy ocenie pracy na akt resortowy – zarządzenie Ministra Górnictwa i Energetyki z dnia 12 sierpnia 1983 roku , który zawiera wykaz prac uznawanych za prace w warunkach szczególnych w resorcie górnictwa i energetyki, z czym nie zgadza się organ rentowy, zarzucając, że Zakłady Produkcyjno- (...), w której pracował wnioskodawca, nie podlegały pod resort chemii, co jest oczywiste, ponieważ organem założycielskim był minister energetyki. Okoliczność ta jednakże nie wyklucza uznania, że prace, będące w istocie pracami wymienionymi przemyśle chemicznym, były wykonywane również w innych zakładach produkujących wyroby chemiczne, jak na przykład gumę. Należy zgodzić się z poglądem wyrażonym w apelacji, że przyporządkowanie danego rodzaju pracy do określonej branży ma istotne znaczenie dla jej kwalifikacji jako pracy w szczególnych warunkach. Usystematyzowanie prac o znacznej szkodliwości i uciążliwości do oddzielnych działów oraz poszczególnych stanowisk w ramach gałęzi gospodarki nie jest przypadkowe, gdyż należy przyjąć, że konkretne stanowisko narażone jest na ekspozycję na czynniki szkodliwe w stopniu mniejszym lub większym w zależności od tego, w którym dziale przemysłu jest umiejscowione. Konieczny jest bezpośredni związek wykonywanej pracy z procesem technologicznym właściwym dla danego działu gospodarki (por. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 16 czerwca 2009 r., I UK 20/09 i I UK 24/09, niepublikowane). Zakłady Produkcyjno— (...), w których pracował

wnioskodawca zajmowały się m.in. wytwarzaniem wyrobów gumowych, a zatem ta część jego produkcji należała do branży chemicznej. Przynależność pracodawcy do określonej gałęzi przemysłu ma znaczenie istotne, co oznacza, że należy powiązać konkretne stanowisko pracy z branżami, do której zostały przypisane (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 19 maja 2011 r., III UK 174/10, niepublikowany). Zakłady produkcyjne tego typu co pracodawca wnioskodawcy, zajmujące się różnymi rodzajami produkcji, należały w swej istocie do różnych branż gospodarki, podobnie jako przedsiębiorstwa wielobranżowe, w których wykonywane są prace z różnych dziedzin przemysłu. Wykazy stanowisk zamieszczone w załączniku do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego dla pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. z 1983 r. Nr 8, poz. 43 ze zm.), obowiązują w każdym podmiocie, w którym jest wykonywana wskazana w nich praca. Natomiast wykazy pochodzące od poszczególnych ministrów zachowują wartość, lecz jedynie informacyjną i uściślającą, także w każdym podmiocie zatrudniającym pracowników na takich stanowiskach. Prace, jakie wykonywał wnioskodawca mieszczą się zarówno w wykazie A załącznika do rozporządzenia rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku, jak i w wykazie A, dział IV, pozycja 21 pkt/7 stanowiącego załącznik nr 1 do zarządzenia Ministra Górnictwa i Energetyki z 12 sierpnia 1983 r. w sprawie prac wykonywanych w szczególnych warunkach w resorcie górnictwa i energetyki..

A zatem wbrew zarzutom apelacji Sąd Okręgowy dokonał prawidłowych ustaleń faktycznych i ocenił materiał dowodowy zgodnie z zasadami proceduralnymi, nie przekraczając granic zakreślonych w art.233 § 1 KPC.

Sąd Apelacyjny w całej rozciągłości podziela ustalenia faktyczne, jak i wnioski prawnicze zawarte w motywach zaskarżonego wyroku. W tej sytuacji nie zachodzi potrzeba ich powtarzania (por. postanowienia Sądu Najwyższego z 22 kwietnia 1997 roku II UKN 61/97 – OSNAPiUS 1998/3/104, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 5 listopada 1998 roku I PKN 339/98 – OSNAPiUS 1998/24/776).

W tej sytuacji Sąd Apelacyjny uznał, że zaskarżony wyrok w pełni odpowiada przepisom prawa, dlatego apelacja nie może być uwzględniona.

Mając powyższe na względzie Sąd Apelacyjny na podstawie art.385 KPC orzekł, jak w sentencji.